

SERVICIUL
PREVENIREA ȘI COMBATAREA
SPĂLĂRII BANILOR

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, www.spcsb.md, office@spcsb.gov.md Tel. (+373) 22-257-243

ORDIN

08 iunie 2018

nr. 15

*Cu privire la aprobarea Ghidului
privind identificarea și raportarea
activităților sau tranzacțiilor suspecte
de spălare a banilor*

În conformitate cu prevederile Hotărîrii de Guvern nr. 496 din 25.05.2018 „Pentru aprobarea Metodologiei privind identificarea activităților și tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor și finanțare a terorismului”, art.11 alin.(9), art. 22 alin.(1), lit. k), art. 22 alin. (2), art. 37 alin. (10), alin. (12) ale Legii nr. 308 din 22.12.2017 „cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”,

ORDON:

1. A aproba „Ghidul privind identificarea și raportarea activităților sau tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor” conform anexei.
2. În cazul apariției noilor tendințe/tipologii, Serviciul supraveghere și conformitate din cadrul Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor va înainta propuneri în vederea stabilirii altor criterii de determinare a activităților sau tranzacțiilor suspecte.
3. Interacțiunea cu entitățile raportoare, organele cu funcții de supraveghere și reglementare a acestora, precum și controlul asupra executării prezentului ordin îl exercită Serviciul supraveghere și conformitate.
4. Prezentul Ghid va intra în vigoare la 23 august 2018.

Director

Vasile ȘARCO

Capitolul I

Criteriile utilizate la identificarea activităților și tranzacțiilor suspecte în spălarea banilor în domeniul financiar bancar și creditare nebancară.

a) Criteriile generale identificării activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor:

- 1) Clientul refuză de a prezenta informația solicitată de entitatea raportoare, inclusiv și informația care nu este prevăzută de actele legislative, dar care se solicită în conformitate cu uzanțele și practica bancară, non-bancară;
- 2) Clientul prezintă date de contact: adrese, numere de telefoane, e-mailuri la care nu poate fi identificat;
- 3) Clientul are un interes excesiv asupra sistemului intern de control și politici, precum și o preocupare excesivă a clientului asupra confidențialității operațiunilor pe care le efectuează;
- 4) Clientul prezintă informație care trezește entității raportoare suspiciuni de a fi neveridică și/sau eronată, sau clientul oferă bani, cadouri sau alte foloase necuvenite pentru informații sau servicii care sunt de natură neobișnuită sau suspectă ori pentru a nu informa/raporta relația de afaceri/tranzacția;
- 5) Clientul prezintă detalii confuze privind tranzacțiile ce urmează să le efectueze, arată o stare de nervozitate la efectuarea tranzacțiilor, fie la adresarea întrebărilor privind activitatea sa, totodată încearcă să dezvolte relații apropiate cu angajații entității raportoare;
- 6) Clientul este însoțit sau supravegheat de o persoană terță sau activează prin intermediul unei terțe persoane, dar nu comunică despre aceasta sau refuză prezentarea datelor acestuia;
- 7) Ignorarea de către client a condițiilor mai favorabile de acordare a serviciilor (mărimea comisionului, rata pe depozite la vedere și depozite pe termen etc.);
- 8) Clientul efectuează operațiuni fără sens economic, sau tranzacții ce nu corespund activității zilnice a clientului sau introduce în schema operațiunii coordonate în prealabil, modificări esențiale, nemijlocit la începerea efectuării acestora îndeosebi la direcția mișcării banilor sau altor bunuri;
- 9) Clientul efectuează tranzacții multiple sub limita de raportare prin virament sau numerar;
- 10) Tranzacțiile efectuate cu clienții din jurisdicțiile cu risc sporit;
- 11) Imposibilitatea stabilirii partenerilor clientului, a numelui/denumirea plătitorului pentru operațiunile de înscriere în conturile curente a mijloacelor bănești;
- 12) Dificultățile care apar în procesul de verificare a informațiilor prezentate de către client în conformitate cu cerințele stabilite de legislație, prezentarea de către client a unei informații care nu poate fi verificată sau verificarea căreia este dificilă;

- 13) Graba nejustificată din partea clientului la efectuarea operațiunilor;
- 14) Plăți efectuate cu cecuri emise de terțe părți sau cu cecuri care au multiple semnături sau asemenea operațiuni nu corespund cu profilul de activitate a clientului;
- 15) Utilizarea contractelor de împrumut între persoane juridice și fizice, în care de facto semnează una și aceeași persoană în diferite calități (administrator și persoană fizică) sau contractele de împrumut sunt utilizate pentru reflectarea originii surselor bănești ori aplicabilitatea unor asemenea contracte au o frecvență repetată pentru client;
- 16) Partenerul clientului este înregistrat într-o jurisdicție diferită de jurisdicția instituției financiare la care acesta deține conturile bancare;
- 17) Efectuarea de operațiuni bancare fără sens economic cu implicarea persoanelor expuse politic sau tranzacții ce nu relevă din conținutul lor necesitatea realizării unor asemenea operațiuni;
- 18) Persoana fizică sau juridică efectuează plăți în folosul persoanei expuse politic sau membrilor familiei lui pentru diferite tipuri de servicii, dacă asemenea tranzacții nu sunt relevante specificului de activitate pentru aceste persoane fizice sau juridice;
- 19) La o companie înregistrată în jurisdicțiile cu risc sporit, din documentele prezentate sau din alte surse banca înțelege că beneficiarul efectiv este o persoană expusă politic sau persoane asociate lui.

b) Criteriile identificării activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor pentru operațiunile cu numerar:

- 1) Retrageri și depuneri de numerar a unor sume neobișnuit de mari¹ din/în contul persoanei juridice sau fizice, care nu corespund profilului de activitate;
- 2) Clientul efectuează retrageri de numerar frecvente în sume de până la limita de raportare;
- 3) Depuneri de numerar urmate imediat de transferuri în străinătate, în cazul când asemenea operațiuni nu corespund cu activitatea clientului;
- 4) Depuneri frecvente de numerar efectuate în contul unui client de către terțe părți fără legătură aparentă cu destinatarul contului;
- 5) Utilizarea neregulată sau ocazională a contului de către client pentru încasarea mijloacelor bănești cu ulterioara retragere a acestora în numerar în sumă ce depășește limita de raportare, cu ulterioara închidere a contului sau încetarea efectuării operațiunilor prin acesta;
- 6) Schimbul de sume mari dintr-o monedă în alta, fără nici un scop economic evident, în special atunci când clientul face acest lucru în mod frecvent;
- 7) Schimbul unui număr mare de bancnote de valoare mică în bancnote de valoare mare în mod frecvent;
- 8) Depuneri în numerar în mai multe conturi în așa fel încât fiecare sumă este mică (neglijabilă), dar totalul sumei este mare;

¹ **Sume neobișnuit de mari, sume mari** – suma este stabilită în baza evaluării profilului clientului, relația de afaceri, monitorizarea activității și tranzacțiilor și este stabilită de fiecare entitate raportoare independent.

9) Clienții care, în mod constant, realizează depuneri de numerar pentru acoperirea cambiilor;

10) Clientul încasează sume frecvente prin sistemele de remitere de bani de la diferiți ordonatori sau de la același ordonator sau ordonă plăți frecvente în beneficiul unuia sau a mai multor beneficiari, cu ulterioara eliberare în numerar;

11) Combinarea de transferuri/încasări cu sume retrase/depuse în numerar în aceeași zi, atunci când situația clientului nu justifică o astfel de activitate;

12) Transferurile internaționale de mijloace bănești efectuate din/în jurisdicții cu risc sporit către o persoană fizică autohtonă sau străină, care ulterior sînt ridicate în numerar;

c) Criteriile identificării activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor pentru operațiunile cu virament:

1) Efectuarea de transferuri frecvente și substanțiale² de mijloace bănești care nu pot fi identificate clar că avînd o justificare economică;

2) Creșterea substanțială, fără un motiv aparent, a cifrei de afaceri a unui client reflectată de volumul de transferuri în conturile sale;

3) Deschiderea de către un client a mai multor conturi la sucursalele aceleiași bănci sau la bănci diferite și transferuri repetate între aceste conturi, fără sens economic;

4) Alimentarea contului prin cecuri emise de terțe părți semnate în favoarea clientului;

5) Plăți sau încasări fără vreo legătură aparentă cu vre-un contract comercial legal;

6) Utilizarea unui cont doar ca depozit temporar de fonduri, care eventual va fi transferat în alte conturi din străinătate;

d) Criteriile identificării activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor pentru operațiunile cu carduri de plată și transferuri electronice:

1) Retragere regulată de către deținătorul cardului de plată a mijloacelor bănești în numerar la ghișeele entității raportoare sau prin bancomat a sumelor sub limita de raportare. Excepție constituie retragerea mijloacelor bănești, care au parvenit pe contul angajatului de la angajator și reprezintă achitarea de către angajator oricăror remunerări material;

2) Eliberarea regulată a mijloacelor bănești de către persoane fizice rezidente prin intermediul cardurilor de plată emise de instituțiile financiare străine;

3) Procesarea plăților prin intermediul cardurilor bancare emise de instituții financiare străine;

4) Transferuri frecvente din contul unei persoane juridice în contul de card a unei persoane fizice fără vreo referire la natura transferurilor;

² **Transferuri frecvente, substanțiale,regulat** - este stabilită în baza evaluării profilului clientului, relația de afaceri, monitorizarea activității și tranzacțiilor și este stabilită de fiecare entitate raportoare independent.

5) Într-o activitate a clientului se constată o creștere bruscă a transferurilor electronice internaționale sau interne, prin transmiterea sau primirea unor sume de bani, iar astfel de transferuri nu corespund cu activitatea clientului;

6) Un cont în care se primesc multe încasări cu valoare mică prin transfer electronic sau se realizează depozite folosind cecuri sau ordine de plată și aproape imediat se transferă electronic aproape tot soldul în altă bancă din țară sau în altă jurisdicție, atunci când o astfel de activitate nu corespunde cu activitatea desfășurată de client;

7) Beneficiarul de servicii bancare primește sau efectuează transferuri electronice implicând sume în valută situate imediat sub o anumită limită de raportare;

8) Transferul sau primirea frecventă a unor volume mari de transferuri electronice către și dinspre jurisdicțiile cu risc sporit;

9) Un client depozitează fonduri în câteva conturi, în mod obișnuit în sume sub o anumită limită de raportare, iar fondurile sînt apoi consolidate într-un cont colector și transferate electronic în străinătate;

10) Ordin dat băncii să transfere fondurile în străinătate și să aștepte o încasare echivalentă a unui transfer electronic din alte surse;

11) Primirea transferurilor electronice și cumpărarea imediată a instrumentelor monetare realizate pentru plata unei terțe părți.

e) Criteriile identificării activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor pentru operațiunile de credit:

1) Clientul solicită credit, deși din analiza documentelor economico-financiare nu rezultă necesitatea acestuia;

2) Clientul urmare a beneficiarii creditului îl transferă în adresa unei companii nerezidente, de la care ulterior primește împrumut financiar extern;

3) Clientul transferă suma creditului primit în adresa unei companii nerezidente ca plata în avans pentru marfă, servicii, etc, iar ulterior primește o sumă mai mică decît valoarea creditului la alt cont al său ca restituirea avansului;

4) Transferul sumei creditului obținut în lei în adresa altor societăți autohtone, care ulterior le ridică în numerar, atunci când o astfel de activitate nu corespunde cu activitatea acesteia și entitatea raportoare cunoaște despre circuitul bănesc indicat;

5) Pentru rambursarea creditului sunt utilizate mijloace bănești din sursele neidentificate sau necunoscute;

6) Solicitarea de credite/împrumuturi însoțite de o garanție constînd într-un certificat de depozit emis de către o bancă străină sau de o societate de investiții;

7) Cereri de credite/împrumuturi făcute de clienți prin intermediarii de profesie (avocați, consultanți financiari, companii de intermediere);

8) Rambursarea neașteptată a unui credit/împrumut, în special o sumă mare;

9) Rambursarea creditelor/ împrumuturilor efectuate de terți care nu sunt asociați clientului;

10) Clientul solicită un credit/ împrumut folosind drept gaj activele deținute de o altă persoană fizică sau juridică, iar originea activelor nu este cunoscută;

11) Folosirea de linii de credit și alte metode de finanțare pentru efectuarea ulterioară a transferurilor externe când tranzacția nu justifică activitatea obișnuită a clientului;

f) Criteriile identificării activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor pentru operațiunile externe:

1) Transferuri externe reprezentând plata mărfurilor la import către alte firme sau persoane și nu către furnizorul mărfii;

2) Clientul primește plăți externe, tranzitând sistemul financiar bancar autohton, fără a avea activitatea pe teritoriul țării, cu ulterioare transferuri în adresa altor companii nerezidente cu conturi în străinătate;

3) Tranzitarea mijloacelor bănești prin instituția financiară, baza efectuării tranzacțiilor constituind hotărârile instanțelor judecătorești sau încheierile executorilor judecătorești a căror sumă integral sau în proporție considerabilă, în scurt timp se transferă către alt client din jurisdicție străină;

4) Achitarea nerezidentului de către rezident a unei penalități (amendă) pentru neexecutarea contractului de livrare a mărfii (efectuării lucrărilor, acordării serviciilor) sau pentru încălcarea condițiilor contractului, dacă mărimea penalității depășește 10 la sută din suma mărfii care nu a fost livrată (lucrările neefectuate, serviciile neacordate);

5) În contract sînt prevăzute exportul de către rezident ale mărfii (lucrărilor, serviciilor, produselor activității intelectuale) sau plățile de import ale mărfii (lucrări, servicii, produse ale activității intelectuale) în folosul nerezidenților, înregistrate în jurisdicțiile cu risc sporit;

6) Transferuri externe având ca justificare cumpărarea de acțiuni la firme înregistrate în jurisdicțiile cu risc sporit;

7) Transferuri periodice în/din contul clientului din/către jurisdicțiile cu risc sporit;

Capitolul II

Indicii activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor în domeniul schimbului valutar.

1) solicitări repetate pentru schimbul valutar al sumelor situate aproape de limita de raportare, într-o perioadă de timp scurtă, de asemenea efectuarea schimbului la subdiviziuni diferite;

2) schimbul în sume mari de valută străină contra monedei naționale sau altă valută străină și invers;

3) schimbul unei cantități neobișnuit de mari de bancnote de valoare mică în bancnote de valoare mai mare și invers;

4) clientul solicită o tranzacție la curs de schimb valutar care depășește rata afișată;

5) clientul efectuează schimburi de valută și solicită bancnote cu cel mai mare nominal posibil într-o valută străină;

Capitolul III

Indicii activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor în domeniul pieții de capital

1) comercializarea valorilor mobiliare cu transferul sumelor încasate către o instituție financiară, alta decât cea specificată în contract;

2) comercializarea valorilor mobiliare nedistribuite într-o gamă largă publicului care se repetă la intervale scurte de timp, în special dacă partenerii sînt situați în jurisdicțiile cu risc sporit;

3) implicarea în achiziționarea și vânzarea de valori mobiliare de aceeași valoare (“spălare prin tranzacționare”) creînd iluzia unui comerț;

4) tranzacții implicînd părți neidentificate:

a) un client (persoană fizică) care își dovedește identitatea cu dificultate și care este refractar în furnizarea detaliilor privind tranzacțiile pe care o efectuează;

b) un client (persoană juridică) la care există dificultăți și întârzieri în obținerea documentelor privind identitatea societății, conturile bancare etc.;

c) clientul este preocupat în mod neobișnuit față de modul de respectare a obligațiilor de raportare de către entitatea raportoare și față de politica de combatere a spălării banilor adoptată și structurează tranzacțiile pentru a se evita limita de raportare;

d) clientul este interesat să plătească comisioane mai mari în schimbul păstrării ca „secrete” a unor informații;

e) în momentul în care clientul deschide un cont, el arată, în mod intenționat, o lipsă de interes față de riscurile angajate, comisioanele aplicate și alte costuri;

f) transferul de mijloace bănești direct pe contul societății de investiții în vederea procurării valorilor mobiliare din jurisdicțiile cu risc sporit;

g) clientul (sau o persoană asociată în mod public cu clientul) are un istoric îndoielnic sau este prezentat ca avînd legătură cu posibile încălcări ale prevederilor legii penale;

h) clientul pare să acționeze ca reprezentant în numele unui ordonator a cărui identitate nu este cunoscută și declină sau este reticent, fără a avea motive întemeiate, să furnizeze informații sau este evaziv în ceea ce privește acea persoană sau entitate;

i) procurarea de valori mobiliare de către client prin intermediul reprezentantului nerezident din jurisdicțiile cu risc sporit;

5) achiziționarea și vânzarea valorilor mobiliare fără vreun scop clar, în circumstanțe care par a fi neobișnuite și nu par a avea vreo legătură cu investiția sau cu diversificarea gradului de risc;

6) la efectuarea tranzacțiilor indirecte cu implicarea societății de investiții, unde entitatea raportoare nu e sigură sau nu cunoaște despre implicarea mijloacelor bănești între vânzător și cumpărător la o tranzacție cu valori mobiliare;

7) utilizarea numerarului pentru achiziționarea/vânzarea de valori mobiliare în locul decontărilor fără numerar (virament), mai ales când se vehiculează sume importante;

8) procurarea de valori mobiliare prin intermediul mai multor clienți, unde entitatea raportoare își dă seama că ei acționează concertat.

Capitolul IV

Indicii activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor în domeniul asigurărilor

1) operațiunile efectuate în/din regiunea transnistreană unde valoarea tranzacției depășește 50.000 lei;

2) tranzacții în care beneficiarul plății/ clientului este înregistrat în jurisdicțiile cu risc sporit;

3) operațiuni cu intermediarii în asigurări/reasigurări al căror fondatori direct sau indirect cît și beneficiari efectivi sunt în jurisdicțiile cu risc sporit;

4) asiguratul sau intermediarul în asigurări, cît și fondatorii sau beneficiarii efectivi ai acestora sunt o instituție situată/înregistrată în jurisdicțiile cu risc sporit;

5) încasarea despăgubirilor de asigurare în baza contractelor de asigurare facultative către proprii angajați a companiei de asigurare, ori a brokerilor de asigurare;

6) încasarea primelor de asigurare/achitarea despăgubirilor de asigurare ca urmare a încheierii contractelor de asigurare de riscuri financiare care includ: asigurarea creditelor, de garanții, pierderi financiare unde suma asigurată depășește 500 mii lei;

7) orice tranzacție ce implică cesiuni de creanțe, preluarea datoriei sau acordarea garanțiilor financiare altele decît cele legate de activitatea de asigurare;

8) la încheierea contractului de asigurare clientul vădit acceptă condiții nefavorabile pentru sine;

9) orice tranzacție care implică o parte care nu poate fi identificată;

10) schimbul beneficiarului anterior stabilit, inclusiv substituirea pe parcursul contractului de asigurare de viață a ultimului beneficiar cu o persoană aparent fără conexiuni cu deținătorul poliței;

11) orice achitare a despăgubirii de asigurare către asigurații, beneficiarii sau alte persoane desemnate de aceștia care au o adresă juridică în afara jurisdicției Republicii Moldova și care nu pot fi identificați la aceste adrese;

12) încheierea contractelor de asigurare unde primele de asigurare și suma asigurată depășesc vădit posibilitățile financiare ale asiguratului și necesitățile acestuia;

13) clientul nu cunoaște ce exact dorește să asigure (este disponibil să asigure orice riscuri);

14) clientul solicită insistent o perioadă mai scurtă a contractului de asigurare a sumelor fixe decât cea propusă de compania sau intermediarul în asigurări ;

15) clientul manifestă o atenție exagerată vis-a-vis de politica internă a companiei în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;

16) tranzacțiile prin care o companie procură mai multe polițe de asigurare de viață decât numărul real de angajați existenți sau pentru persoanele care nu sunt angajați ai acestei companii;

17) procurarea poliței de asigurare de viață pentru angajați al cărei beneficiar este angajatorul;

18) contractarea de către angajator a contractelor de asigurare de viață, accidente, sănătate pentru angajați al căror beneficiari sînt terțe persoane;

19) asiguratorul devine beneficiar al poliței de asigurare de viață ca urmare a acordării împrumutului asiguratului;

20) achitarea despăgubirii de asigurare pe un cont bancar deschis într-o altă jurisdicție;

21) prima de asigurare este achitată de către o a treia parte neidentificată sau nu este cunoscută sursa sau originea mijloacelor bănești utilizate la achitare;

22) solicitarea clientului de a achita despăgubirea de asigurare la contul mai multor surse;

23) una sau mai multe supraplăți la plata primei de asigurare care se solicită de a fi transferate unor terțe plăți;

24) solicitarea de a primi despăgubirea doar în numerar în sumă mai mare de 10 mii lei;

25) solicitarea de plată către persoane care sînt sau au fost subiecți ai investigațiilor sau urmăririi penale de către organele de drept;

26) tranzacții care sînt realizate prin furnizarea cu intenție a unor informații esențiale ca fiind incomplete sau inexacte;

Capitolul V

Indicii activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor în domeniul activității de leasing

1) bănuieli rezonabile privind veridicitatea documentelor prezentate referitor la starea financiară a locatarului;

2) acceptarea de către locatar a condițiilor contractuale care depășesc aparent posibilitățile financiare ale acestuia și capacitatea de a achita rata de leasing;

3) transferuri ordonate de client plătite lui însuși din diferite țări;

4) tranzacții semnificative care par a fi neobișnuite în comparație cu tranzacțiile anterioare ale clientului sau pentru care nu pare a exista un motiv plauzibil din punct de vedere economic sau financiar (de exemplu: tranzacții cu sume mari efectuate în numele companiei de către directori sau persoane aflate în legătură cu aceștia, care atrag resurse fără legătură cu activitatea companiei, în special dacă aceste tranzacții sînt efectuate în numerar);

5) tranzacții aranjate într-o manieră illogică, în special dacă sînt dezavantajoase pentru client din punct de vedere economic sau financiar;

6) tranzacții efectuate de către terțe părți în numele sau în favoarea clientului fără a avea un motiv plauzibil;

7) tranzacții efectuate cu detalii inexacte sau incomplete, care sugerează intenția de a ascunde informații referitor la părțile implicate în proces;

8) achiziționare de bunuri de valoare mare, vîndute ulterior, după o perioadă scurtă de timp, chiar cu un preț mic;

Capitolul VI

Indicii activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor în domeniul cazinourilor și jocurilor de noroc

1) clienții localului cu jocuri de noroc sunt persoane străine;

2) clienții cumpără jetoane sau fișe cu carduri bancare, dar câștigurile sau returnarea sumei se eliberează în numerar;

3) un client solicită unui angajat al cazinoului să-i monitorizeze pariurile și să-l atenționeze atunci cînd nivelul acestora se apropie de pragul impus de obligația de raportare. Odată înștiințat de acest lucru, clientul încheie jocurile în locul respectiv, se mută la o altă masă și desfășoară tranzacții în numerar suplimentare;

4) folosirea altor persoane pentru efectuarea tranzacțiilor în numerar la cazinouri;

5) un client care a câștigat o sumă mare delegă unui alt client să încaseze o parte din fișe pentru a evita să fie subiectul obligației de raportare;

6) Clienți care furnizează informații/date de identificare false;

7) Clienți necorespunzători care încearcă să mituiască, să influențeze sau să conspire cu un angajat al cazinoului în scopul de a evita obligațiile de raportare (de exemplu, prin solicitarea de a structura plățile recuperate sau prin înregistrarea tranzacțiilor în numerar pe numele altor persoane fizice);

8) Un client cumpără fișe cu numerar, pariază cu șanse minime de a pierde (de exemplu, pariază atît pe roșu, cît și pe negru la ruletă) și efectuează tranzacții similare, iar mai tîrziu se duce la casă și schimbă fisele în numerar;

Capitolul VII

Indicii activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor în domeniul de activitate a liberilor profesioniști:

a) entitățile de audit și persoane juridice și întreprinderile individuale care prestează servicii de contabilitate;

1) Clientul refuză nemotivat să prezinte informația necesară pentru identificarea beneficiarului efectiv, inclusiv în identificarea reprezentantului clientului. Informația despre client lipsește;

2) Prezența documentelor neoficiale, contrafăcute și a instrucțiunilor nestandarde în efectuarea decontărilor, care nu corespund cu practica oficială;

3) Depistarea înregistrărilor false în contabilitate, identificarea operațiunilor care nu se reflectă, precum și lichidarea documentelor contabile înaintea termenului prescris de lege;

4) Oferirea de către client a unei remunerații exagerat de mare pentru serviciile primite, față de practica de achitare a acestor tipuri de servicii prestate;

5) Operațiunile clientului nu au sens economic vădit, nu corespunde activității lui și nu este în concordanță cu statutul și genul de activitate al acestuia;

6) Introducerea schimbărilor în momentul efectuării tranzacțiilor, ce nu corespund genului de activitate al clientului;

7) Clientul efectuează doar tranzacții de tranzitare a sistemului financiar-bancar, fără a desfășura careva activitate pe teritoriul țării;

8) Clientul nu este sigur de proveniența mijloacelor bănești cu care urmează să opereze;

9) Clientul solicită efectuarea tranzacțiilor sub limita de raportare;

10) Clientul se eschivează să utilizeze conturile bancare și efectuează regulat depuneri și scoateri de numerar în valoarea limitei de raportare;

11) Clientul efectuează ridicări de numerar în diferite scopuri: acordarea împrumutului, restituirea împrumutului, cheltuieli de deplasare, decontări cu titularii de avans, ce nu corespunde activității acestuia;

12) Clientul cere sfaturi în crearea schemelor în legalizarea veniturilor obținute pe cale infracțională;

13) Clientul deschide conturi în străinătate, fără a le declara la organul fiscal;

14) Identificarea înregistrărilor contabile menite să tăinuiască sau să ascundă sursele veniturilor de natura sau proveniența acestora, de exemplu prin metode de supra-evaluare, sub-evaluare a bunurilor, fie neînregistrarea unor surse de venit;

15) Clientul ține la evidență datorii inexistente sau deja rambursate, dar care sunt reflectate în mod continuu ca fiind parte a situațiilor financiare;

16) Clientul nu are angajați, ceea ce este neobișnuit pentru genul de activitate,

17) clientul plătește către jurisdicțiile cu risc sporit taxe neobișnuite pentru servicii de consultanță;

18) Contabilitatea clientului reflectă vânzări la un preț mai mic decât costul real, astfel compania aflându-se într-o poziție de pierdere, cu toate acestea compania continuă fără explicații rezonabile să suporte pierderi;

19) Compania efectuează plăți mari către filialele sale, iar acest lucru nu reflectă mersul obișnuit al activității;

20) Compania primește facturi (invoce-uri) de la organizații cu sediul în jurisdicții cu risc sporit;

21) Compania achiziționează active pentru uz personal sau de consum în volume mari (automobile de lux, locuințe personale, bărci, etc) atunci când acest tip de tranzacții este incompatibil cu practica obișnuită a clientului sau cu practica activității desfășurate;

22) Schimbările frecvente sau inexplicabile ale consilierilor profesioniști sau a membrilor conducerii ale clientului corporativ;

23) Numărul angajaților în structura organizațională nu este în concordanță cu mărimea sau natura afacerii (de exemplu, cifra de afaceri a unei companii este prea ridicată având în vedere numărul de angajați și activele utilizate);

24) Compania primește plăți internaționale mari, fără nici o explicație comercială;

b) notarii, avocații și agenții imobiliari

1) operațiuni frecvente de cumpărare și cesiune de firme, întreprinderi sau societăți, care nu sînt justificate prin natura activității desfășurate sau prin caracteristicile economice ale părților interesate;

2) acte juridice de același tip repetate, nejustificate de activitatea solicitantului, care lasă impresia că sînt efectuate în scopuri disimulate;

3) cedarea repetată a dreptului de proprietate asupra unor și aceleași bunuri într-o perioadă scurtă de timp;

4) recurgerea la acte juridice repetate cu sume mici de bani pentru a evita, se pare, obligațiile de identificare și de raportare (de ex., tranzacții frecvente cu sume sub pragul prevăzut de obligația de raportare, în special în numerar sau efectuate prin subunități diferite ale aceleiași organizații raportoare, acolo unde acestea nu sînt justificate de activitatea solicitantului);

5) acte juridice aranjate de o manieră illogică, în special dacă sînt dezavantajoase pentru client, din punct de vedere economic sau financiar;

6) acte juridice încheiate în mod frecvent de către solicitant în numele sau în favoarea unor terți, atunci cînd astfel de relații de afaceri par a fi nejustificate;

7) acte juridice încheiate de către terți în numele sau în favoarea solicitantului, fără vreun motiv plauzibil;

8) prezentarea datelor inexacte sau incomplete, care se pare, ascund informații esențiale, în special referitoare la părțile implicate în act juridic;

9) activitatea ce ține de consultanță și intermediere la transferul de mijloace și înstrăinare de active, ce trezesc suspiciune vis-a-vis de transparență, legalitate și oportunitate;

10) operațiuni contabile menite să tăinuiască sau să ascundă sursele veniturilor de natura sau proveniența acestora, de exemplu, prin metode de supraevaluare sau subevaluare a bunurilor;

11) solicitări de consultanță notarială legată de activitatea financiară și fiscală. Persoanele care doresc să investească sume de bani, se pot prezenta ele însele drept persoane fizice care doresc să-și reducă obligațiile fiscale sau care vor să plaseze bunurile deținute în așa fel încît să nu poată fi atinse, în scopul evitării unor

obligații fiscale viitoare;

12) solicitări ale clienților sau reprezentanților acestora de a efectua tranzacții de bani prin folosirea excesivă a numerarului sau a unor instrumente de plată incompatibile cu practica uzuală și cu natura operațiunii;

13) reprezentanți, care se opun în a dezvălui numele persoanelor în numele cărora acționează, care renunță să finalizeze efectuarea tranzacției în momentul când se cere prezentarea unor documente confirmative cu privire la clienții lor, natura tranzacției sau care indică drept cumpărător final un subiect diferit de cel indicat anterior;

14) achiziționarea de bunuri de valoare mare, vândute ulterior, după o perioadă scurtă de timp, chiar și cu un preț mai mic;

15) tranzacții realizate de către (sau în interesul) persoanelor fizice sau juridice având domiciliul în jurisdicții cu risc sporit.

Capitolul VIII

Indicii activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor în domeniul prestatorilor de servicii de plată nebancari, societățile emitente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale

1) transferuri de fonduri înseși clientului sau aceleași persoane fizice în/din țări diferite, într-o perioadă scurtă de timp;

2) tranzacții de același tip repetate, nejustificate de activitatea clientului și care par a fi efectuate în scopuri de disimulare;

3) recurgerea la tranzacții repetate cu sume mici/identice de bani, care par a servi la evitarea obligațiilor de identificare și de raportare;

4) suplinirea cu sume exacte sau la limita admisibilă a aceluiași cont/portmoneu electronic din diferite dispozitive de comunicație electronică, digitale sau informatice, inclusiv terminale de plată în numerar (terminale cash-in) într-o perioadă scurtă de timp;

5) tranzacții cu detalii inexacte sau incomplete, care sugerează intenția de a ascunde informații esențiale, în special referitoare la părțile implicate în tranzacție;

6) tranzacții cu implicarea jurisdicțiilor cu risc sporit, tranzacții care nu sînt justificate de activitatea economică a clientului sau de alte circumstanțe;

7) reprezentanți ce se opun în a dezvălui numele persoanelor în numele cărora acționează, care renunță să finalizeze efectuarea tranzacției în momentul când se cere prezentarea unor documente confirmative cu privire la clienții lor sau care indică drept cumpărător final un subiect diferit de cel indicat anterior;

8) tranzacții realizate de către (sau în interesul) persoanelor fizice sau juridice avînd domiciliu în jurisdicțiile cu risc sporit;

9) valoarea bunului trimis, în mod evident, este exagerată sau mai mică în raport cu suma indicată, în cazul utilizării serviciului de mandat contra rambursării;

10) transferul de sume de la același ordonator, sume ce sînt retrase în aceeași zi în numerar;

11) depuneri mici în numerar în contul unui client urmate de transferuri imediat într-un cont de plăți;

12) suplinirea contului utilizând un card de plată emis în altă jurisdicție;

13) tranzacții cu implicarea jurisdicțiilor cu risc sporit, tranzacții care nu sunt justificate de activitatea economică, profilul economic al clientului sau de alte circumstanțe precum statutul social, volumul/sumele tranzacțiilor efectuate anterior;

14) clienții solicită consultații detaliate sau adresează întrebări insistente referitor la posibilitățile neîndeplinirii, eschivării de la respectarea unor norme/reguli de utilizare a PSP/EME.

Capitolul IX

Indicii activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor pentru furnizorii de servicii poștale

1) clientul refuză nemotivat de a prezenta informația solicitată de entitatea raportoare;

2) clientul prezintă date de contact: adrese, numere de telefoane, e-mailuri altele decât ale sale;

3) expedierea sau recepționarea trimiterilor poștale în jurisdicții cu risc sporit;

4) recepționarea mai multor trimiteri poștale supuse plății la import, fără a avea posibilitatea de a acoperi aceste cheltuieli;

5) recepționarea și achitarea plăților de import a trimiterilor poștale de către altă persoană decât cea indicată în declarație;

6) expedierea trimiterilor poștale cu conținut interzis în țara de destinație.

Capitolul X

Indicii activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor pentru persoanele fizice și juridice care practică activitate de întreprinzător în domeniul metalelor prețioase, articolelor din metale prețioase și/sau pietrelor prețioase;

1) solicitări repetate pentru procurarea/ livrarea metalelor prețioase, articolelor din metale prețioase și/sau pietrelor prețioase la prețuri situate aproape de limita de raportare, într-o perioadă scurtă de timp;

2) clientul refuză nemotivat de a prezenta informația solicitată de entitatea raportoare;

3) clientul prezintă date de contact: adrese, numere de telefoane, e-mailuri altele decât ale sale;

4) întâmpinarea dificultăților la contactarea clientului după scurt timp de la inițierea relației de afaceri la adresa și numerele de telefoane indicate sau clientul se identifică cu numele său, fie semnătura de la o tranzacție la alta diferit ori clientul se identifică cu documente de identitate noi sau data eliberării este recentă;

5) clientul are un interes excesiv asupra sistemului intern de control și politici, precum și preocuparea excesivă a clientului asupra confidențialității operațiunilor pe care le efectuează;

6) clientul prezintă informație falsă, fie este calificată de entitate ca eronată sau clientul oferă bani, cadouri sau alte foloase necuvenite pentru informații sau servicii care sunt de natură neobișnuită sau suspectă;

7) clientul prezintă detalii confuze privind tranzacțiile ce urmează să le efectueze, arată o stare de nervozitate la efectuarea tranzacțiilor, fie la adresarea întrebărilor privind activitatea sa, totodată încearcă să dezvolte relații apropiate cu funcționarii;

8) clientul este însoțit sau supravegheat de o persoană terță sau activează prin intermediul unei terțe persoane, dar nu comunică despre aceasta;

9) procurarea/ livrarea metalelor prețioase, articolelor din metale prețioase și/sau pietrelor prețioase de către persoane cu vârstă prea tânără sau înaintată și persoane social vulnerabile;

10) procurarea/livrarea metalelor prețioase, articolelor din metale prețioase și/sau pietrelor prețioase de către persoane nerezidente în sume mari sau tranzacții repetate;

11) procurarea/ livrarea metalelor prețioase, articolelor din metale prețioase și/sau pietrelor prețioase de către persoane din jurisdicțiile cu risc sporit;

12) procurarea metalelor prețioase, articolelor din metale prețioase și/sau pietrelor prețioase în sumă mai mare de 100 000 lei, achitarea cărora are loc prin intermediul cardurilor a unei instituții financiare nerezidente;

13) Clientul cumpără valori fără a ține seama de valoarea, dimensiunea sau culoarea pietrelor prețioase;

14) Achiziții sau vânzări efectuate de către client sau furnizor, dar care sunt neobișnuite sau neordinare;

15) Un client comandă un element valoros, îi plătește în numerar, anulează comanda și primește restituirea;

16) Un client care negociază posibilitatea returnării bunurilor și obținerea unui cec (mai ales dacă clientul solicită ca cecul să fie scris pe numele unui terț);

17) Un client care nu solicită reduceri sau nu negociază prețul bunurilor, în situațiile în care astfel de practici sunt tradiționale sau chiar răspândite;

18) Achiziția pare să depășească mijloacele de care dispune clientul în baza ocupației sale sau a veniturilor sale oficiale;

19) Clientul poate încerca să folosească un cec eliberat pe o terță persoană sau un card de credit al unei terțe părți;

20) Eliberarea invoice-urilor supra-evaluate sau sub-evaluate, structurate în mod complex sau în mod multiplu, precum și expedieri de bunuri cu valoare ridicată, care sunt supra sau insuficient de asigurate.

Capitolul XI

Indicii activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor pentru persoanele fizice și juridice care comercializează bunuri în sumă de cel puțin 200 mii lei sau echivalentul acesteia în numerar.

1) Clientul refuză de a prezenta informația solicitată de entitatea raportoare, inclusiv și informația care nu este prevăzută de actele legislative, dar care se solicită în vederea cunoașterii clientului și naturii tranzacției efectuate;

2) Clientul prezintă informație care trezește entității raportoare suspiciuni de a fi neveridică și/sau eronată;

3) Clientul este însoțit sau supravegheat de o persoană terță sau activează prin intermediul unei terțe persoane, dar nu comunică despre aceasta sau refuză prezentarea datelor acestuia, iar beneficiarul tranzacției fiind această persoană terță.

4) Tranzacțiile efectuate cu clienții din jurisdicțiile cu risc sporit;

5) Efectuarea de tranzacții cu implicarea persoanelor expuse politic ce nu relevă din conținutul lor necesitatea realizării unor asemenea operațiuni prin intermediul banilor cash.

Capitolul XII

Indicii activităților și tranzacțiilor și suspecte de spălarea banilor ale trusturilor sau altor construcții legale similare în baza de fiducie (trusturi)

1) Refuzul unui trust/construcții legale de a oferi entității raportoare informații privind statutul său, informații complete privind scopul relațiilor de afaceri și beneficiarii;

2) Refuzul de a oferi entității raportoare informații complete privind scopul relațiilor de afaceri și destinația operațiunilor financiare în cazurile în care clientul/beneficiarul clientului/reprezentantul clientului entității raportoare este un trust/construcții legale;

3) Refuzul de a oferi entității raportoare informații complete privind scopul relațiilor de afaceri și destinația operațiunilor financiare în cazurile în care relațiile de afaceri și operațiunile financiare cu un trust/construcții legale cu structură și funcții similare sunt efectuate de către un client al entității raportoare;

4) Refuzul de a oferi entității raportoare în procesul de aplicare a abordării bazate pe risc a clienților a informațiilor privind identitatea reprezentantului, a beneficiarilor și a oricărei altei persoane fizice care exercită un control final asupra trustului/construcției legale cu structură și funcții similare, cât și a altor agenți reglementați și/sau furnizori de servicii al trustului/construcții legale cu structură și funcții similare, inclusiv a consultanților investiționali, a administratorilor, contabililor și a consultanților fiscali;

5) Refuzul de a oferi la cererea entității raportoare a oricăror informații ce țin de trust/construcții legale cu structură și funcții similare/beneficiarul final/reprezentantul acestuia, despre proprietatea beneficiarilor și activele trustului/construcții legale cu structură și funcții similare, despre locul de trai a fiduciantului acestuia, cât și a oricăror altor active.

Capitolul XIII

Criteriul Geografic

Un criteriu suplimentar care va contribui la identificarea activităților sau tranzacțiilor suspecte în spălarea banilor este zona geografică ce presupune preponderența unui anumit tip de activitate sau tranzacție expusă riscului la spălarea banilor și/sau finanțarea terorismului într-o anumită jurisdicție/țară.

Prin urmare, entitățile raportoare vor evalua activitățile sau tranzacțiile clienților prin prisma riscului geografic generate de următoarele liste de țări :

- țări care sunt subiectul unor sancțiuni, embargouri sau alte măsuri similare impuse de diverse organizații internaționale;
- țări în care este cunoscut că operează grupări teroriste sau că este sprijinită finanțarea terorismului;
- țări cunoscute pentru un nivel crescut al infracționalității
- țările sau zonele off-shore;
- țări cu deficiențe și necooperante în spălarea banilor și finanțarea terorismului.

Includerea unei jurisdicții din listele menționate în tranzacțiile clientului nu presupune că operațiunea urmează a fi calificată din oficiu ca activitate sau tranzacție suspectă.

Suspiciunea urmează a fi calificată în baza unei analize argumentate a activității sau tranzacției și a profilului de activitate a clientului.

Astfel, entitățile raportoare pot să consulte cel puțin următoarele link-uri în cadrul procesului de identificare a activității și tranzacțiilor suspecte:

- lista FATF - <http://www.fatf-gafi.org/countries/#high-risk>
- Indicii AML - elaborat de institutul Basel - <https://index.baselgovernance.org/ranking>

- lista Uniunii Europene a țărilor off-shore necooperante :
(https://ec.europa.eu/taxation_customs/tax-common-eu-list_en)
- Entitățile și jurisdicțiile în privința cărora OFAC a aplicat sancțiuni financiare - <https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Pages/default.aspx>
- lista Transparency International cu privire la țările care reprezintă un risc sporit datorită nivelului înalt de corupție :
(https://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2016)
- Alte liste care pot fi elaborate de entitățile raportoare în baza evaluărilor organizațiilor internaționale:
GRECO - (<https://www.coe.int/en/web/greco/evaluations>)
OECD:
(<http://www.oecd.org/corruption/countryreportsontheimplementationoftheoeecdanti-briberyconvention.htm>)
(<http://www.oecd.org/tax/transparency/exchange-of-information-on-request/ratings/>)
- UNODC – (<https://www.unodc.org/wdr2017/index.html>)
- Rapoartele departamentului de stat SUA —
(<https://www.state.gov/j/inl/rls/nrcrpt/2016/vol2/>)

Luînd în considerare că includerea, cît și excluderea țărilor în listele nominalizate este un proces continuu, recomandăm monitorizarea permanentă a schimbărilor operate în aceste liste în vederea actualizării listelor din programele proprii de prevenire și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Capitolul XIV

Raportarea tranzacțiilor suspecte

Entitățile raportoare sînt obligate să informeze imediat Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre bunurile suspecte, activitățile sau tranzacțiile suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni asociate acestora și de finanțare a terorismului, care sînt în curs de pregătire, de tentativă, de realizare sau sînt deja realizate.

Datele privind activitățile, tranzacțiile suspecte și bunurile suspecte se indică în formulare speciale, care se remit Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în cel mult 24 de ore de la identificarea actului sau circumstanțelor care generează suspiciuni.

Forma, structura, precum și modul de raportare, primire și confirmare a formularelor speciale sînt prevăzute de instrucțiunile și procedurile cu privire la raportarea activităților sau tranzacțiilor, care se elaborează și se aprobă de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.